

# Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller.

Mr RENE VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

## EEN TERUG ACTUEEL GEWORDEN TWISTPUNT.

### OPENBARE UITZENDINGEN DOOR RADIO EN AUTEURSRECHTEN

Dagelijks nog verschijnen er auteursrecht-plichtigen voor de vredege rechten, om erg mistevreden terug naar huis te gaan, met het vast voornemen onmiddellijk hun radiotoestel te verkoopen. Ze begrijpen niet waarom zij werden gedagvaard; verklaren met verontwaardiged stem en gebaren, dat zij niet kunnen controleeren wat de radioposten uitzenden, en dat zij een abonnement hebben voor de muziekuivoeringen.

Dergelijke tooneeltjes, door hun aanhouden-de, ononderbroken herhaling, hebben een zekere malaise verwekt, welke eens te meer de noodzakelijkheid onderlijnt eener spoedige regeling van de werking der inningsbureaux, die in naam der auteurs optreden.

Zoowel in het belang der auteursrecht-plichtigen als der auteurs zelf, dient er een einde gesteld aan de mogelijkheid eener dubbele perceptie.

De Fransche maatschappij S.A.C.E.M. en de Belgische N.A.V.E.A. treden hier te lande gelijktijdig op als inningsbureaux met verschillende repertoria. Onvermijdelijk gevolg daarvan is, dat ieder herbergier-muziekverbruiker, wil hij ontsnappen aan regelmatige gerechtelijke vervolgingen, met beide maatschappijen een overeenkomst moet sluiten. M. a. w., hij moet steeds twee abonnementen op zak hebben! Men kan echter moeilijk eischen dat ieder herbergier,

welke in zijn lokaal een radio heeft en deze laat spelen voor de verbruikers, bekend is met het feit, dat er steeds twee maatschappijen op den uitkijk staan, om de rechten harer leden te doen eerbiedigen. Gedagvaard voor den vrede-rechter, haalt de herbergier zijne overeenkomst met S.A.C.E.M. of N.A.V.E.A. te voorschijn. En dan eerst leert hij, tot zijn schade, dat er nog een andere maatschappij is dan deze waarmede hij gecontracteerd heeft, en dat het muziekstuk uitgezonden door het N.I.R. en toevallig door zijn radiotoestel opgevangen, behoort aan een auteur, die bij de andere maatschappij is aangesloten. Hoe ongaarne ook, steeds hebben de rechtbanken, in dergelijke gevallen, den auteursrecht-plichtige tot betaling der ontdoken rechten veroordeeld.

Sedert enkele maanden is er nochtans eene reactie waar te nemen, doch deze reactie gaat, helaas! in een verkeerde richting. Sommige rechters, erkennend de onbillykheid der dubbele perceptie en anderzijds den goeden trouw van den auteursrecht-plichtige, zijn gaan zoeken naar feitelijke middelen om den eisch der inningsbureaux, in sommige gevallen, ongegrond te verklaren.

Het meest voor de hand liggend geval, dat der openbare uitzending door radio, werd hun een proefveld, waarop zij, op grond van feitelijke beschouwingen, de toepassing der wet van

22 Maart 1886 gemakkelijk konden ontzenuwen, door te zeggen dat de uitzending en de ontvangst door radio slechts één enkele uitvoering zijn, waarvoor slechts één enkel recht verschuldigd is. Het N.I.R. of een ander uitzendpost betaalt dat recht, zoodat hij, die de muziek in zijn radio opvangt, niets meer kan verschuldigd zijn.

Deze stelling werd door sommige rechters toegepast op uitvoeringen door radio in een openbaar lokaal. In een veel besproken vonnis, oordeelde de heer vrederechter van Moeskroen, in Januari l.l., in dien zin. De heer vrederechter van het kanton St-Truiden vonnisde onlangs eveneens, dat de auteurs of hunne vertegenwoordigers niet gerechtigd zijn van de eigenaars van ontvangsttoestellen belastingen, noch schadevergoeding te eischen, onder voorwendsel dat een ontvangsttoestel zou gebruikt geweest zijn in een openbaar lokaal.

Zooals reeds hierboven aangeduid, wordt hierbij vooruitgezet, dat uitzending en ontvangst slechts één uitvoering vormen; dat het feit een ontvangsttoestel in een café of ander openbaar lokaal te benuttigen aan den grond der zaak niets verandert, daar de wet de luisteraars allen op denzelfden voet plaatst en aan allen dezelfde bijdrage oplegt (n.l. 60,— frank jaarlijks te betalen aan het N.I.R.); ten slotte, dat de uitzendpost, die de muzikale opvoeringen in het etherruim verspreidt, de rechten aan de componisten moet betalen.

De uitzendposten, zegt o.m. de heer vrederechter van St-Truiden in zijn vonnis, « zijn inderdaad de eenige opvoerders. De luisteraars, waarvan het normaal gehoor niet bij machte is rechtstreeks de gemoduleerde Fertzsche golven te ontwaren, kunnen alleenlijk van de opvoeringen genieten door het gebruik van ontvangsttoestellen, met of zonder versterkers, met koptelefoon of luidsprekers. Deze wijze is totaal te vergelijken aan de hulpmiddelen, tot welke de hardhoorigen hun toevlucht nemen: spreekhoornen, hoorbuizen, elektrische auousticons, phonophores of dergelijke. Om deze ontvangsttoestellen te benuttigen en alzoo aan de opvoeringen der zenders te kunnen deelnemen, betalen de eigenaars dezer toestellen aan den Staat bijdragen, welke hen totaal op denzelfden voet brengen als de luisteraars, bezitters van abonnementskaarten, welke de concerten bijwoonden, waarvan de opvoering door den wetgever van 1886 bedoeld werd... Het is dus ver-

keerd te beweren, dat de opname van radio-opvoeringen door ontvangstposten ooit opvoeringen zouden kunnen zijn van de zendingsposten. Opvoeringen door zendingsposten zouden geene openbare opvoeringen zijn, indien ze niet opgenomen werden door ontvangstposten en voor iederen, t.t.z. het publiek, vatbaar. »

Tot daar de beschouwingen van het vonnis.

In denzelfden zin luidt een vonnis, d.d. 19 Februari 1937, van den heer vrederechter van de kantons Hasselt en Peer. (Zie R. W., 9 Mei 1937, kol. 1433). De vraag, of het opvangen en weergeven eener uitzending van een zendstation door middel van een radiotoestel, zich in een herberg bevindende, eene openbare uitzending daarstelt, wordt door dit vonnis ontkennend beantwoord. Volgens dit vonnis is het zendstation de openbare uitvoerder; degene, die de uitzendingen opvangt, is slechts luisteraar en heeft derhalve geen rekening te houden met de wet van 1886, zelfs niet wanneer hij de uitzending voor verscheidene personen en in een openbare plaats mogelijk maakt bij middel van een radiotoestel. Inderdaad, zegt het vonnis, slaat de wet van 1886 alleen op de openbare uitvoering, niet op het openbaar luisteren.

Vonnissen in die richting zijn geen nieuw geluid (zie R. W., 2 December 1931, kol. 147), doch sedert het desbetreffende arrest van het Hof van Verbreking was er een eensluidende rechtspraak in het voordeel der auteurs (Pas. 1934, I, 365).

Tegenover de hierboven aangehaalde vonnissen staat er een geheele reeks andere, waarin de stelling wordt gehuldigd, dat er wel auteursrechten verschuldigd zijn voor eene uitvoering door radio in het openbaar.

In dato 25 Maart 1937 sprak de heer vrederechter van het kanton Puurs een vonnis uit (Navea tg. Seghers), waarin de opvatting wordt weerlegd, dat de uitvoering in het studio en de ontvangst door middel van een tussen-apparaat slechts één en dezelfde verrichting uitmaakt, waarvoor aan de bron reeds auteursrechten worden betaald, zoodat, in geen enkel geval en zonder onderscheid van publiek of plaats, een tweede maal auteursrechten zouden mogen geheven worden.

Deze stelling, verklaart het vonnis, strookt noch met den geest der wet van 1886, noch met de bewoordingen van artikel 16 dier wet, noch met de bijna eensluidende rechtspraak.

Inderdaad beschermt de wet van 1886 de kunstproducten op zeer breede wijze.

Artikel 1 luidt : « De auteur van een litterair of artistiek werk heeft alleen het recht dit werk te reproduceeren en op eenigerlei wijze of in eenigerlei vorm de reproductie ervan toe te laten. » En artikel 16 : « Geen enkel muziekwerk mag in het openbaar, geheel of gedeeltelijk, uit- of opgevoerd worden, zonder de toestemming van den auteur. »

Artikel 1 bepaalt dat onder toepassing der wet vallen alle wijzen en vormen van uitvoering; artikel 16 duidt aan, dat, om auteursrechten schuldig te zijn, er twee elementen worden vereischt : uitvoering of opvoering en de openbaarmaking.

Auteursrechten kunnen derhalve niet verschuldigd zijn door luisteraars die een gesloten familie- of vriendenkring vormen, doch wel door diegenen, welke de opgevangen muziek openbaar maken, m.a.w. hoorbaar voor iedereen, die gebruik maakt van zijn recht om een openbaar lokaal, geheel vrij of op bepaalde voorwaarden, te bezoeken.

Daarmede zijn wij eenigszins afgedwaald van de weerlegging der stelling van één en dezelfde uitvoering, door het vonnis van den heer vrede-rechter van Puurs.

« Aangezien, zegt dit vonnis, een tweede en nieuwe vorm van publieke uitvoering tot stand komt, wanneer de ontvangstpost gebruik maakt van den uitzendingspost, om op zijn beurt in een openbare plaats en voor een uitgebreid publiek muziek te verspreiden, en dit om het even met welk doeleinde;

» Aangezien deze oplossing in de lijn ligt van den geest en de termen der wet : volledige bescherming onder alle vormen. »

Toen wij deze beschouwingen aanduiden als eene weerlegging, gingen wij eenigszins te ver. Zij bevatten slechts eene vaststelling, welke echter tevens eene oplossing is, n.l. dat de uitvoering in het openbaar, bij middel van een ontvangsttoestel, een nieuwe vorm van uitvoering is en tevens dient aangezien als een tweede openbare uitvoering.

De verantwoording dezer thesis ligt in het feit, dat het toepassingsveld der openbaarmaking langs den uitzendpost zich beperkt tot de uitvoering der muziek in het studio, de verspreiding langs de golven in het luchtruim en de ontvangst en reproductie dier muziek langs de daartoe bestemde toestellen. Dit laatste echter

veronderstelt niet alleen een toestel, doch tevens de daad van het in-werking-stellen daarvan, met het dubbele doel : ontvangen en voor het gehoor waarneembaar maken. Het in-werking-stellen kan gericht zijn op het vermaak der huisgenooten of van vrienden, aanwezig in de slechts voor hen toegankelijke gedeelten van de woning.

Tot hier blijft de gebruiker binnen het toepassingsveld, dat hij betreden mag, mits een jaarlijksche betaling van 60,— frank aan het N.I.R. Gebruikt hij daarentegen zijn toestel, om in een openbaar lokaal het publiek te vermaken, dan stelt hij eene daad, die werkelijk eene tweede openbaarmaking is. In feite heeft het geen belang dat dit gebeurt door bemiddeling van hetzelfde toestel, want uit den aard der zaak zelf spruit hier de tweede openbaarmaking voort.

Het is daarom ongegrond het onderscheid te maken tusschen het gewoon gebruik van het toestel en de versterking der uitzending door een pick-up. Het ontvangsttoestel is op zief zelf tweeledig, daar het tegelijk ontvangt en uitzendt. De min of meer groote kracht dier uitzending, zelfs door speciale versterkingsmiddelen teweeggebracht, verandert niets aan den aard zelf daarvan.

Het hier betwiste vraagstuk werd trouwens reeds in 1934 opgelost door een bekend arrest van het Verbrekingshof (1e kamer, 12 Juli 1934), waarin o.m. wordt gezegd, dat het feit een werk, bij middel van een radio-ontvangstpost, waarneembaar te maken voor het gehoor, eene uitvoering is, in den zin van artikel 16 der wet van 1886; dat voor toepassing dier wet geenszins vereischt wordt, dat het doode geschrift door menschelijke tusschenkomst in levende klanken zou worden omgezet, dat bij de uitzending er een tusschenkomst van den mensch aanwezig is, om het toestel in te stellen op een bepaalde golflengte. (Pas. 1934, I, 365.)

Herhaaldelijk werden daarover vragen gesteld aan den bevoegden minister. Het antwoord was steeds duidelijk : er moeten, in het betwiste geval, auteursrechten betaald worden, omdat de radio-uitzendingen geen « res nullius » zijn, waarover eenieder vrij mag beschikken. Wat door het toestel wordt opgevangen, zijn electrische golven, die door tusschenkomst van den mensch omgezet worden in muziek, in geluidstrillingen. Wie deze bewerking vrijwillig doet, maakt zich meester van het kunstge-

wrocht. Laat hij het bij hem, in een openbaar lokaal aanwezige publiek daarvan genieten, dan bewerkt hij een tweede openbare uitvoering.

Op die gronden, besloot de bevoegde minister herhaaldelijk, dat een nieuwe taks verschuldigd is, bij iedere uitvoering door een herbergier, die een ontvangsttestel bezit en daarvan een openbaar gebruik maakt.

In bijna alle staten, Italië uitgezonderd, wordt dezelfde thesis, als deze verdedigd door den bevoegden minister en het hierboven aangeduide arrest, aanvaard.

De feitelijke en technische beschouwingen, welke daartegen worden aangevoerd, zijn geenszins steekhoudend. Welke ook de techniek weze van uitzending en ontvangst, steeds staat men, bij een uitvoering in het openbaar, voor eene bewuste tusschenkomst om deze tweede openbaarmaking te bewerken. Daartoe is de toelating van den auteur noodzakelijk, ingevolge artikel 1 en 16 der wet van 1886.

Wij achten het gevaarlijk en ondoelmatig de radiotechniek in het geweer te stellen tegen de beschikkingen van den wetgever. Het motief, n.l. de bescherming van auteursrechtplichtigen tegen de dubbele perceptie van twee inningsbureaux, is voorzeker gegrond op een gevoelen van billijkheid. Doch wanneer dit gevoelen zich openbaart in vonnissen, bewerkt het niet alleen eene onrechtvaardigheid tegenover de auteurs, die al zoo talrijke redenen hebben tot klagen, doch, meer nog, dan zou daardoor, hier te lande, eene strooming kunnen ontstaan, welke nog blijft voortleven, wanneer eenmaal het vraagstuk der inning van de auteursrechten behoorlijk geregeld is.

In Nederland is desbetreffend heel wat wijs-

heid te halen uit den strijd tusschen het inningsbureau B.U.M.A. en de radio-uitzendposten. Deze laatsten blijven steeds nog weigeren eene aanvaardbare vergoeding te betalen aan de auteurs, wier werken worden uitgevoerd. Onlangs nog, bij de behandeling dezer weigering in de wetgevende Kamers, werd er gesproken over wildstroopers in het domein der muziek.

Intusschen blijft de Nederlandsche regeering in gebreke of machteloos bij de oplossing dezer moeilijkheid, waarvan de oorsprong eveneens ligt in de vroeger bestaande, thans door de uitschakeling van S.A.C.E.M. vermeden, dubbele perceptie.

Teneinde eene normale werking der wettelijke regeling, welke nabij schijnt, mogelijk te maken, dient vermeden te worden, dat er een atmosfeer worde geschapen, welke in strijd is met den geest en de beschikkingen der wet van 1886.

Intusschen zouden de bemiddelings- en inningsbureaux alles moeten vermijden wat grond kan zijn voor ernstige klachten, als o.a. de laattijdige dagvaardingen of, veel erger nog, de dagvaardingen voor werken behoorende tot het openbaar domein of tot het repertorium van een ander bureau — ook vormen van wildstrooperij, ten nadeele der auteurs en der betalenden, waaraan de S.A.C.E.M. zich voortdurend bezondigt.

Soortgelijke, ergerlijke misbruiken hebben, evenzeer als de dubbele perceptie, bijgedragen tot het ontstaan van het verzet van de auteursrechtplichtigen en van sommige rechters.

Het ergste is, dat de auteurs zelf, door dezen ongezonden en ordellozen toestand, het zwaarst worden getroffen.

Mr Jan BRANS.

## RECHTSPRAAK

### 240 HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 9 October 1936.

Voorzitter : Graaf de Lichtervelde.

Raadsheren : MM. Van Laethem en De Beus.

Adv. Gen. : Mr Van Durme.

Pl. : Mter De Coninck t/ Victor.

ONDERHOUDSGELD. — STRAFRECHT. — GEEN BIJZONDER OPZET VEREISCHT. — VRIJWILLIGE NIET BETALING VOLDOENDE. — NIET VERVULLEN VAN

OPGELEGDE VOORWAAARDEN DOOR DE VROUW. — GEEN REDEN OM ONDERHOUDSGELD NIET TE BETALEN ZOOLANG BEVEL NIET HERROEPEN.

*De wet van 14 Januari 1928, die het niet betalen van een uitkeering tot onderhoud strafbaar maakt, vereischt geen bijzonder opzet, doch vergt alleen, dat het feit vrijwillig gepleegd werd.*

*Het feit dat de vrouw, aan dewelke een uitkeering tot onderhoud was toegekend, het door den voorzitter aangewezen verblijf had verlaten neemt de strafbaarheid van het niet uitkeeren van het onderhoudsgeld niet weg en geen enkele bepaling van de strafwet voorziet dat die omstandigheid een wettelijke*

*reden van rechtvaardiging of verschooning is. Betichte mocht zichzelf niet ontslaan van de opgelegde verplichting het onderhoudsgeld te betalen zoolang het bevelschrift niet door de bevoegde rechtsmacht geschorst werd.*

Schots t/ O. M.

Aangezien de beroepen regelmatig zijn;

Aangezien bij bevelschrift van den Hr Voorzitter der rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen, gedagteekend van 8 Maart 1935 en in kracht van gewijsde gegaan, betichte Schots veroordeeld werd om aan zijn echtgenoot een uitkeering tot onderhoud te betalen, ten bedrage van 1800 fr. per maand, te rekenen van 6 Maart 1935;

Aangezien het vast staat dat, ondanks die veroordeeling, betichte vrijwillig in gebreke is gebleven, gedurende meer dan drie maanden, vanaf 6 October 1935, namelijk tusschen 6 October en 20 Maart 1936, dit onderhoudsgeld te betalen.

Aangezien al de vormen vereischt door art. 2 der wet van 14 Januari 1928, gewijzigd door art. 2 der wet van 30 Mei 1931, wat betreft de verschijning en verklaringen vóór den vrederechter, ter zake vervuld zijn;

Aangezien de wet, in strijd met de bewering van betichte, geen bijzonder opzet vereischt, doch alleen vergt dat het feit vrijwillig gepleegd werd, wat ter zake het geval is, vermits betichte verklaarde de bedoelde betaling te hebben geweigerd omdat zijn vrouw het door den voorzitter aangegeven verblijf had verlaten, en een ander verblijf had betrokken.

Aangezien deze verandering van verblijf de strafbaarheid van het door betichte gepleegde feit niet wegneemt en geen enkele bepaling van de strafwet voorziet dat die omstandigheid een wettelijke reden van rechtvaardiging of verschooning is;

Aangezien betichte zich zelf niet mocht ontslaan van de opgelegde verplichting het onderhoudsgeld te betalen, zoolang het bevelschrift van kracht bleef en niet door de bevoegde rechtsmacht geschorst werd, hetgeen luidens de conclusie van betichte, eerst geschied is op 7 Juli 1936, door bevelschrift van den voorzitter;

Aangezien, bij bevelschrift van den Voorzitter, gedagteekend van 12 Maart 1935, een sekwester werd benoemd, doch dat de taak van dezen sekwester beperkt werd tot de bewaring van de twee derden der gereede gelden die zich bevonden in, brandkoffers ter Banque d'Anvers; dat dit bevelschrift de rechten van betichte als beheerder der gemeenschap ongeschonden liet voor het overige, en hem niet ontsloeg van de verplichting tot betaling van het onderhoudsgeld, welke verplichting kort tevoren, door het bevelschrift van 8 Maart 1935 werd opgelegd; dat daaruit dus niet kan afgeleid worden dat het de sekwester was, en niet betichte, die gedurende bedoelde maanden, de betaling van het onderhoudsgeld moest verzekeren;

Aangezien het blijkt dat de achterstallige onderhoudsgelden, krachtens de toelating gegeven bij

het bevelschrift van den voorzitter op 7 Juli 1936, thans betaald zijn uit de gelden die door den sekwester bewaard worden, doch dat deze omstandigheid evenmin van aard is om het strafbare van het gepleegde feit weg te nemen.

Aangezien het feit diensvolgens bewezen is gebleven door het onderzoek voor het Hof gedaan en de eerste rechter de strafwet behoorlijk heeft toegepast.

Om die redenen

Het Hof, beslissende op tegenspraak,

Gezien de artikelen.....

Gehoord betichte.....

Gehoord de Burgerlijke Partij.....

Gehoord het Openbaar Ministerie....

bevestigt het bestreden vonnis, veroordeelt betichte tot de kosten van het beroep.

241

## HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 12 Februari 1937.

Voorzitter: Graaf de Lichtervelde.

Raadsheeren: MM. Van Laethem en De Beus.

Op. Min.: M. Van Durme.

AFSLUITING. — VERNIELING. — STRAFBAARHEID. — VOORWAARDEN.

*De vernieling van afsluiting kan bestaan welke ook de bedoeling mag geweest zijn van den dader, mits de vernieling vrijwillig gepleegd werd en schade veroorzaakt aan een ander. De vernieling wordt niet gerechtvaardigd door het feit dat de afsluiting de uitoefening van een recht van overgang verhindert.*

O. M. t/ Heeren.

Aangezien de beroepen regelmatig zijn;

Aangezien de feiten bevat in de rechtstreeksche dagvaarding ten laste van den rechtstreeks gedaagde Heeren Frans Louis, boschwachter, geboren te Brasschaet, den 16 Oogst 1864, er wonende, bewezen zijn, namelijk om te Brasschaet (arr. Antwerpen) op 20 Februari 1935 en op 1 Februari 1936, eene veldafsluiting geheel of gedeeltelijk te hebben vernield ten nadeele van Brosens Frans Petrus, hovenier wonende te Brasschaet;

Aangezien het bestreden vonnis aanneemt dat er ten aanzien van het recht dat door Heeren ingeroepen wordt een prejudicieel geschil bestaat, en de eerste rechter de partijen verwijst naar den burgerlijken rechter om vooraf over dat geschil te hooren uitspraak doen;

Aangezien de eerste rechter ten onrechte aldus heeft beslist;

Aangezien een vaststaande rechtspraak aanneemt dat de vernieling van afsluiting kan bestaan, welke ook de bedoeling mag geweest zijn van den dader, mits de vernieling vrijwillig gepleegd werd en schade veroorzaakte aan een ander; dat de vernieling niet gerechtvaardigd wordt door het feit dat zij de uitoefening van een recht van overgang ver-

hindert; dat, indien een van de partijen in dat geval de afsluiting mocht vernielen, het haar zou toegelaten zijn zichzelf te redden, in plaats van de wettige middelen te gebruiken om haar recht te doen erkennen, indien het geschonken werd (zie *Repertoire pratique du Droit Belge*, V° Clôture (bris de), nr 6; *Verbreking*, 1 October 1922, *Pas.* 1923, I, 15);

Aangezien het ter zake dus niet vereischt was dat de eerste rechter zijn beslissing verdaagde tot na de uitspraak over het prejudicieel geschil;

Aangezien de rechtstreeksch gedaagde overigens niet gehandeld heeft uit noodzaak vermits daar het P. V. van de gendarmerie, van 6 September 1935 wordt vastgesteld dat het waar is dat Heeren zijn huis langs de voorzijde niet kan bereiken als de afsluiting daar staat, maar dat hij het wel langs achter kan verlaten, en bereiken, langs zijn hof, die omringd is met een levendige haag waarin langs achter een opening is, toegang gevende tot den weg naar de Mickschebaan;

Aangezien de eisch van de B. P. ontvankelijk is en dat deze partij een voldoende schadeloosstelling zal bekomen door de toekenning van hierna bepaalde som;

Om die redenen :

Het Hof;

Gezien de artikelen...

Beslissende op tegenspraak, alle andere besluiten van de hand wijzende;

Ontvangst de beroepen, doet het bestreden vonnis te niet, wijzigende en opnieuw beslissende;

I. Veroordeelt Heeren, voornoemd, tot...

II. En rechtdoende op den eisch van de B. P. veroordeelt Heeren bovendien om aan die partij te betalen de som van 300 fr. met de gerechtelijke interesten;

Veroordeelt hem tot al de kosten ten aanzien van het Openbaar Ministerie en ten aanzien van de rechtstreeks dagende en burgerlijke partij.

242

## BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

5e Kamer bis. — 21 April 1937.

Voorzitter : Mr Verstraete.

O. M.: Mr Van Hille, Substituut Procureur des Konings.

Pl.: Mter Ansiaux (loco R. Marcq) en Huighebaert (loco G. Vaes).

Pl.: Mrs Ansiaux en Huighebaert.

**VOLMACHTEN. — BESLUITWETTEN. — FISCAAL STELSEL. — TAKS OP HET VERVOER PER AUTOMOBIELEN. — WETTELIJKHEID.**

*De Rechtbanken hebben het recht over de wettelijkheid van Besluitwetten te oordeelen.*

*Zelfs indien het Koninklijk Besluit waarvan de taks over het vervoer per automobielen onwettig was, wordt het wettig met terugwerkende kracht indien het later door eene wet goedgekeurd werd.*

*De wet van 30 December 1933 heeft de Besluitwet van 14 Augustus 1933 met terugwerkende kracht bevestigd en verandert enkel de grondslag van taxatie voor de toekomst.*

Zellien t/ Belgische Staat.

Advies van het Openbaar Ministerie :

### I. Over de bevoegdheid :

Daar geen enkel der partijen de onbevoegdheid van de Rechtbank inroept en daar de Rechtbank van eersten aanleg thans de « *Plenitudo Jurisdictionis* » bezit, is onze Rechtbank bevoegd om over het geschil te vonnissen.

### II. Ten gronde :

Tot op 14 Augustus 1933 bestonden er drie verschillende taksen op het vervoer per automobielen. Ten eerste, een taks op de essence, consummatie taks; ten tweede, een rechtstreeksche taks van circulatie, en eindelijk een bijzondere taks gelijk gesteld met het zegelrecht van 2,50 % op de contracten van vervoer.

Op 17 Mei 1933 werd eene wet van volmachten gestemd. Ingevolge artikel 1, al. 4 dezer wet, mocht de Koning de Besluit-wet van 13 Januari 1933, betreffende de Nationale Crisisbelasting veranderen, alsook eenige rechten vermeerderen, welke schuldig waren aan den Staat in vergoeding voor bewezen diensten.

Ingevolge deze wet nam het Bestuur op 14 Augustus 1933 een Besluit-wet, waardoor de derde taks, waarvan hierboven spraak, vermeerderd werd tot 20 %. Dit Koninklijk Besluit moest in voege treden op 1 October 1933, doch gezien het hevig protest, welke deze vermeerdering van taks veroorzaakt had, werd op 30 December 1933 eene wet gestemd waardoor het Koninklijk Besluit van 14 Augustus 1933 bevestigd werd, mits nochtans eenige veranderingen, welke er aan gebracht werden door de nieuwe wet, welke het procent van de verschuldigde taks verminderde tot 5 %.

Eischer Zellien heeft verzet aangeteekend tegen een dwangbevel, waardoor hij getaxeerd werd op voet van dit Koninklijk Besluit van 14 Augustus 1933, welke volgens den Staat mocht toegepast worden tusschen 10 October 1933 en 30 December 1933.

Verzetter pleit in hoofddorde dat het Koninklijk Besluit van 14 Augustus nietig is, en, in bijkomende orde, indien het wettig is, dat het in alle geval met terugwerkende kracht ingetrokken werd door de wet van 30 December 1933.

A. — Is het Koninklijk Besluit van 14 Augustus 1933 wettig?

Eerst en vooral dient herinnerd aan het feit dat de Rechtbanken het recht hebben over de wettelijkheid van Besluit-wetten te oordeelen. Zij blijven Koninklijke Besluiten in den zin van artikel 107 der grondwet en zijn dus onderworpen aan het recht van controol der Rechtbanken. (*Novelles V° Constitution n° 407 bis*; Vauthier, *La loi du 16 juillet 1926 et les pleins pouvoirs*, le Flambeau, 15 septembre 1926; Wodon, *A propos de la loi dite des pleins pouvoirs*, Bulletin Académie Royale Belgique, Classe lettres sciences morales et politiques, 5e Serie, T. XIII, 1927, bl. 292; Verklaringen van de Heeren Van Dievoet, Brusselmans en van den Heer

Minister van Justitie, gedurende de besprekingen in de Kamer, Pasin. 1931, bl. 671 en vg.).

Eischer op verzet beweert dat dit Koninklijk Besluit nietig is, omdat de wet, welke de volmachten had gegeven aan het Bestuur, enkel de toelating verleende om de Nationale Crisisbelastingen te veranderen of van sommige rechten te vermeerderen welke schuldig waren aan den Staat in vergoeding voor bewezen diensten.

Welnu (alzo redeneert verzetter), het Bestuur mocht dus niet nieuwe belastingen inrichten, tenzij deze belasting in principie reeds bestond en daarbij de tegenprestatie was van een dienst door den Staat bewezen.

Wij meenen, dat het met reden is, dat de Staat op deze argumentatie antwoordt dat de wetgever het woord « dienst » in een zeer algemeenen zin heeft willen gebruiken en dat in alle geval de dienst bewezen door den Staat aan degenen die deze belasting betalen, hierin bestaat dat zij de banen van den Staat mogen gebruiken. Zulks is des te meer aanneemlijk, dat deze taks enkel schuldig is voor vervoeren van meer dan 20 km., dus op groote nationale banen, waarvan de creatie en het onderhoud als eene dienst door den Staat bewezen moet worden aanzien.

Verzetter antwoordt dat er geen rechtstreeksch verband bestaat tusschen de betaling der taksen en de bewezen diensten, dat al de gelden, wegens deze belasting betaald, niet aan de herstelling der banen toegewijd worden, doch alle belastingen hebben betrekking met zulks dienstbetoon. Alle belastingen zijn opgelegd aan bijzonderen ten einde den Staat in de mogelijkheid te stellen zijn rol van algemeen welzijn te vervullen.

Wij meenen dus, dat het Koninklijk Besluit wettig is. Het moest dus niet bevestigd worden door eene wet. Tevergeefs pleit men dus, dat de wet van 30 December 1933 aangenomen heeft dat het Koninklijk Besluit onwettelijk is.

Wanneer deze wet in haar artikel 1 zegt: « Het Koninklijk Besluit van 14 Augustus 1933 is bevestigd, onder voorbehoud van de gewijzigde bepalingen », bedoelt de wetgever het volgende: dat de nieuwe taksen, ingericht door het Koninklijk Besluit van 14 Augustus 1933, voortaan in voege zullen blijven, tenzij voor de toekomst wat sommige punten betreft, punten welke door deze wet gewijzigd werden.

Doch in zooverre men zou aannemen dat het Koninklijk Besluit niet wettig was, omdat de verhooging van belasting niet de tegenprestatie was van een bewezen dienst, stelsel dat overigens verdedigbaar is, moet men besluiten dat in alle geval de wetgever het Koninklijk Besluit bevestigd heeft in principie en aldus aangenomen heeft dat de taks wettig was. Het is enkel voor de toekomst dat op sommige punten de wetgever deze belasting veranderd heeft.

B. — Doch men mag zich afvragen of de wet van 30 December 1933 het Koninklijk Besluit van 14 Augustus 1933, in zooverre het door deze wet veranderd werd, niet met terugwerkende kracht in-

getrokken heeft. Zulks beweert verzetter, doch schijnt ons moeilijk aan te nemen.

Ten eerste principieel, omdat de belasting op het vervoer gelijkgesteld werd met belasting op zegel, die onmiddellijk dient betaald te worden.

Ten tweede, omdat artikel 4 van de wet van 30 December 1933 de kwestieuze taks afschaft, welke uitdrukkelijk geciteerd wordt in artikel 8, dat zegt dat de bepalingen van artikel 4 van toepassing zullen zijn vanaf 1 Januari 1934.

Overigens, Volksvertegenwoordiger Fieullien verklaarde in de Kamer (14 December 1933): « faire approuver des arrêtés royaux... tout en les modifiant »; en wanneer (zitting van 21 December 1933) Volksvertegenwoordiger De Jaegere aan den Minister van Financiën vroeg: « Wat ik ook verwacht had van den achtbaren Heer Minister, het was dat hij ons eene verklaring zou hebben gedaan over hetgeen hij, of liever zijn departement, zal doen inzake toepassing der taksen over het dienstjaar 1933... », antwoordde Minister Jaspar: « Il n'est impossible et je n'en ai pas le droit ni le désir de donner quitus à ceux qui doivent payer les taxes actuelles. Ce serait d'ailleurs une injustice vis-à-vis de ceux qui les ont déjà versées. D'autre part, le Ministre est le fidèle exécuter de la loi, qu'il ne peut transgresser. Mais j'ai le pouvoir de faire remise des amendes, et, à cet égard, les cas seront examinés avec la plus grande bienveillance ».

Wanneer men dit wetsontwerp besprak in den Senaat, vroeg senator de la Barre d'Erquelines, dat de bespreking zou uitgesteld worden. De Minister antwoordde hem (zitting van 22 December 1933): « Ce n'est pas le Ministre des Finances qui insiste sur l'urgence... le Ministre ne pourrait que se réjouir que le projet soit discuté et voté plus tard au point de vue des finances de l'Etat. Au contraire, dans un intérêt général bien compris, au lieu de demander le maintien de l'arrêté loi du 14 août 1933, ce qui dispenserait le Sénat de se prononcer en ce moment, je me joins aux intéressés pour souhaiter que le projet, qui vous est soumis, soit mis en vigueur à partir du 1 janvier 1934, date à laquelle nous apporterons donc un allègement aux charges ».

Ter zitting van de Kamer van 14 December 1933 zegde Volksvertegenwoordiger Van Ackere: « le projet ramène la taxe à 5 % », en volksvertegenwoordiger De Jaegere, als antwoord op eene verklaring van zijn collega Fieullien, welke gezegd had « cette taxe a été reconnue inapplicable », zegde « Si on l'applique maintenant », en Volksvertegenwoordiger Allewaert voegde er bij « et l'on doit payer des amendes ». Volksvertegenwoordiger De Jaegere zegde ook aan den Minister: « Kort en goed, mijnheer de Minister, maak er als het u belieft mee gedaan, neem een nieuw Koninklijk Besluit dat ook de taks van 1933 op 5 % herleid » en de Minister antwoordde: « Ik kan het niet doen ».

Uit dit alles spruit ongetwijfeld, dat het Koninklijk Besluit wettig is, in alle geval zelfs indien

het niet wettig was dat het bevestigd werd met terugwerkende kracht door de wet van 30 December 1933 en dat deze wet de taks van 20 % niet afschaft heeft voor het verleden.

Eindelijk in tegenstrijdigheid met wat verzetters beweert, de nieuwe taks ingericht door artikel 3 der wet van 30 December 1933 en welke als doel had van, wat de schatkist betreft, het verlies ondergaan door de vermindering van de taks op het vervoer van 20 % tot 5 % te compenseeren, was enkel van pas sinds 1 Januari 1934, zooals artikel 9 der wet het uitdrukkelijk beweert. Indien het Bestuur, zooals het beweerd wordt door verzetters, deze taks met terugwerkende kracht thans wil toepassen, pleegt ze, ons inziens, een misbruik van gezag, waarover wij overigens hier niet te oordeelen hebben.

Wij besluiten dus, dat eischer op verzet dient afgewezen en veroordeeld tot de kosten.

De Procureur des Konings,  
*Van Hille.*

#### VONNIS

Gezien de stukken van het geding;

Gehoord partijen in hunne middelen en besluiten;

Gezien de wet van 15 Juni 1935, artikelen 2, 34, 35, 36, 37, 41 en 68;

Aangezien de heer controleur der overdrachtsbelastingen op 14 Maart 1935 vaststelde, dat aanlegger Zellien de door artikel 2 van het Koninklijk Besluit n° 352 van 14 Augustus 1933 ingestelde taks van 20 % op het vervoer van waren per baan gedurende de laatste trimester van het jaar 1933 niet toegepast had, en dat Zellien dienaangaande 165 frank, onverminderd de boete van 3.304 frank aan den Staat verschuldigd was;

Aangezien aanlegger door exploit in dato 3 December 1936 verzet aantekende tegen het hem op 21 September 1935 beteeekend dwangbevel;

Aangezien dit verzet ten eerste steunde op zoogezegde onregelmatigheden in de proceduur en ten tweede op de niet-toepasselijkheid van het Koninklijk Besluit n° 352 van 14 Augustus 1933, hetwelk volgens aanlegger door de wet van 30 December 1933 terugwerkend zou afgeschaft zijn;

Aangezien aanlegger aan de middelen van nietigheid verzaakt heeft en zich bepaalt met de wettigheid der geëischte taksen te betwisten;

Aangezien het Koninklijk Besluit n° 352, dat den 1 October 1933 in voege trad en een taks van 20 % vestigde op het vervoer van waren per baan, bij middel van motorvoertuigen over een afstand van meer dan 20 km. genomen werd in uitvoering der wet van 17 Mei 1933, waarbij aan den Koning macht verleend werd het bedrag van zekere rechten nog te verhoogen, welke aan den Staat toekomen wegens door hem bewezen diensten;

Aangezien volgens de termen der volmacht konden Koninklijke Besluiten slechts de belastingen verhoogen voor zooveel deze betrek hadden op een dienstbetoon;

Dat ten dien opzichte dient opgemerkt dat de verscheidene Koninklijke Besluiten, uitgeschreven

in uitvoering van gezegde wet en die zekere rechten hebben verhoogd, slechts een tariefverhooging hebben vastgesteld wegens prestaties, welke een onmiddellijk voordeel aan de belastingplichtigen verschaffen : namelijk :

Koninklijke Besluit n° 337 betreffende het keuren van vleesch;

Koninklijk Besluit n° 353 betreffende de scheepvaartrechten op watering en beheerd door den Staat en limitatief opgesomd;

Koninklijk Besluit n° 354 betreffende registratierechten, verschuldigd op de akte van naturalisatie;

Koninklijk Besluit n° 357 betreffende het zegelrecht, verschuldigd op de paspoorten;

Aangezien echter in onderhavig Koninklijk Besluit n° 352 geen onderscheid wordt gemaakt tusschen de verscheiden soorten van openbare wegen langs waar het vervoer verricht wordt. Dat de wegen zich nochtans verdeelt in :

1° groote wegen (*grande voirie*) welke door den Staat of de provincies (artikel 75 prov. wet) onderhouden zijn;

2° kleine wegen (*petite voirie*) bestaande uit stads- en veldwegen, wiens onderhoud ten laste valt van de gemeenten, met gebeurlijke toelagen van de provincies, indien gezegde wegen van groot verkeer zijn (*chemins vicinaux de grande communication*, artikel 26 wet van 10 April 1841);

Aangezien een groot gedeelte der Belgische buurtspoorwegen en provinciewegen daarstellen; dat namelijk in de provincie Antwerpen zijn provinciebanen : de groote kasseiweg Oude-God—Herenthals, door Lier en Nijlen; de groote kasseiweg Lier—Aerschot en Aerschot—Mechelen; dat er 24 kilometer in vogelvlucht bestaan tusschen Oude-God en Herenthals, door Lier, Nijlen en Bouwel, en Lier evenwijdig is van Aerschot, dat er 25 kilometer vogelvlucht tusschen Aerschot en Mechelen zijn;

Aangezien om zich nog bovendien een juist gedacht te geven van de belangrijkheid in onze weginiswet der gekasseide openbare wegen, die niet ten laste zijn van den Staat, het volstaat te doen opmerken dat enkel en alleen in de drie arrondissementen Antwerpen, Mechelen en Turnhout er reeds een totaal van 97.4 kilometer buurtspoorwegen van groot verkeer bestaan buiten de provinciale wegen (zie bijvoegsel van het lastkohier van het onderhoud der buurtspoorwegen van groot verkeer, uitgegeven door J. Verschueren, Antwerpen, en de kaart erbij gevoegd, opgesteld door Verreboudt, bureeloverste);

Aangezien klaarblijkelijk hieruit volgt dat wanneer het Koninklijk Besluit n° 352 taksen heft over gelijk welk vervoer van waren over een afstand in vogelvlucht van meer dan 20 km., het niet kan volgehouden worden dat die belastingen in vergelding komen van door den Staat bewezen diensten, zooals het nochtans uitdrukkelijk vereischt wordt door de uitzonderingswet van 17 Mei 1933;

Aangezien gezegd Koninklijk Besluit het voorwerp heeft gemaakt van hevige besprekingen in het parlement en eindelijk gewijzigd werd door de wet van 30 December 1934;

Dat het dus dient nagegaan te worden vooraleer de toepassing van het Koninklijk Besluit te weigeren als zijnde onwettig, in hoeverre het door gezegde wet bekrachtigd werd;

Aangezien het geen twijfel lijdt zoowel uit den tekst zelf van de wet, als uit de verhandelingen der Kamer, dat de wetgever den betwisten taks van 20 % heeft willen behouden gedurende het laatste kwartaal van het jaar 1933;

Dat inderdaad artikel 1 der wet van 30 December 1933 het Koninklijk Besluit n° 352 bevestigt onder voorbehoud der wijzigingen eraan toegebracht door de bepalingen van deze wet, en dat artikelen 4 en 8 verder beslissen dat de afschaffing van de taks van 20 % slechts in voege zal treden na bekendmaking in den « Moniteur » (Moniteur van 31 December 1933, n° 365), dat hieruit klaar en duidelijk blijkt dat de wetgever de taks van 20 % bekrachtigd heeft voor de gansche periode voorafgaande gezegde bekendmaking;

Aangezien overigens de Minister van Geldwezen, de heer Jaspar, die het ontwerp der regeering in het Parlement verdedigde en de stemming ervan zonder het minste amendement behaalde, uitdrukkelijk aan de volksvertegenwoordigers op 14 December 1935 verklaarde, in antwoord op de door den heer De Jaegere gestelde vraag, dat het hem totaal onmogelijk was de kwestieuze taks van 20 % op 5 % voor het laatste kwartaal 1933 te herleiden;

Dat bijgevolg, indien men bij veronderstelling zelfs toefag dat de tekst der wet dubbelzinnig is, de voorbereidende werken alle mogelijken twijfel uit den weg zouden ruimen in tegenwoordigheid van zoo uitdrukkelijke verklaringen;

Aangezien eindelijk het in artikel 1 der wet van 30 December 1933 gebruikte woord « wordt bevestigd », van allen zin beroofd zou zijn, indien men niet aannam dat de wetgever door dit woord juist de bewaring van die taks van 20 % gedurende het laatste kwartaal van 1933 bedoeld heeft;

Dat inderdaad volgens artikel 8 die taks van 20 % sedert 1 Januari 1934 opgeheven is en de bekrachtiging van het Koninklijk Besluit n° 352 dus slechts de periode voorafgaande de bekendmaking van gezegde wet heeft kunnen beoogen.

Om deze redenen :

Gelet op het voor het grootste gedeelte gelijk-luidend advies van den heer Van Hille, substituut van den Procureur des Konings;

Alle andere of tegenstrijdige besluiten van de hand wijzende;

De Rechtbank, verklaart het door aanlegger aangeeteekende verzet tegen het op 21 September 1935 ten zijnen laste gegeven en uitgevaardigd dwangbevel van den Belgischen Staat ontvankelijk, doch ongegrond;

Verwijst bijgevolg aanlegger van zijn eisch en veroordeelt hem tot de kosten.

243

# BURGERLIJKE RECHTBANK TE AUDENAERDE

## Kortgeding.

30 Januari 1937.

Voorzitter : M. Gottigny.

Pleiters : Mrs Clerens en De Winter.

BEVOEGDHEID. — KORTGEDING. — EXCEPTIE VAN ONBEVOEGDHEID. — BEVOEGDHEID VAN VREDERECHTER. — INBEZITHOUDING ZONDER RECHT OF TITEL.

*In zake inbezit-houding zonder recht of titel is de vrederechter bevoegd welk ook de waarde van het geding weze. De voorzitter van de burgerlijke rechtbank, zetelende in kortgeding, moet zich onbevoegd verklaren wanneer de verweerder in limine litis de onbevoegdheid opwerpt.*

Van Malderen t/ Nielsen.

Gezien het exploit van Deurwaarder Aelvoet te Herzele, in dato van 15 Januari 1937, bij hetwelk eischers, verweerders gedagvaard hebben om te verschijnen den Maandag, 18 Januari 1937, om 9 ure voormiddag, voor den heer Voorzitter der Rechtbank, zetelende in zake kortgeding, ten einde te hooren bevelen dat de verweerders binnen de 24 uren, het kwestieuze goed, gelegen te Erembodegem Brusselsche Baan, 143, zullen verlaten en ontruimen om reden dat zij in dit goed zonder eenig recht noch titel verblijven;

Overwegende dat ter zitting van 18 Januari 1937 zijn verschenen voor eischers Mr Clerens, advocaat bij het Hof van Beroep te Brussel, wonende te Asche, en voor verweerders Mr Rodolphe De Winter, advocaat te Aalst;

Gehoord partijen door hunne voornoemde raadslieden;

Overwegende dat na de uiteenzetting der zaak door eischende partij Mr Clerens, Mr De Winter, voor de verweerders, onmiddellijk de onbevoegdheid van den Rechter over kortgedingen, in deze zaak heeft opgeworpen;

Overwegende dat inderdaad, naar luid van artikel 3, 1°, der Bevoegdheidswet, (K. B. nr 63, 13 Jan. 1935, art. 2); de Vrederechter in zulke zaken bevoegd is, welke ook de waarde weze van den eisch;

Dat volgens artikel 8, zelfde wet omtrent de Bevoegdheid in burgerlijke zaken, (wet 15 Maart 1932, art. 2) de Rechtbank van eersten aanleg in zulke zaken niet mag vonnissen, als wanneer de verweerder, bij zijn eerste besluitselen, de onbevoegdheid opwerpt, wat hier ter zake het geval is;

Gelet op art. II Bevoegdheidswet (wet 26 Dec. 1891, art. 1); cfr : Journal des Tribunaux 1937, 24 Januari, kol. 49 en 50 en aangehaalde rechtspraak en rechtsleer);

Wij, Albert Gottigny, Officier der Leopoldsorde, Voorzitter der Rechtbank van Eersten Aanleg te Audenaerde, zetelende als Rechter over kortgedingen;

Verklaren ons onbevoegd, *ratione materiae*, om, omtrent bovengemelden eisch te beslissen, en verwijzen eischer in de kosten.

244

**BURGERLIJKE RECHTBANK TE MECHELEN**

Zetelende in handelszaken. — 17 December 1936.

Voorzitter : M. Meulemans.

Pleiters : Mrs Olbrechts, Nobels en Buskens.

RECHTSPLEGING. — VONNIS VAN ONBEVOEGDHEID. — INLEIDING VAN NIEUWE VRAAG. — VOORWAARDEN VOOR ONTVANKELIJKHEID.

*Wanneer de Rechtbank van Eersten Aanleg zich onbevoegd heeft verklaard ratione materiae en dit vonnis nog geen macht van gewijsde heeft verkregen, is dezelfde vraag ingediend vóór de Rechtbank van Koophandel niet ontvankelijk.*

*De beteekening van het eerste vonnis, na de nieuwe dagvaarding, met verklaring van berusting in de uitspraak en verzaking aan alle middelen van verhaal is onvoldoende, vermits een vonnis enkel kracht van gewijsde verkrijgt door het verstrijken van het beroepstermijn.*

Verschueren t/ Bouvier.

Gezien het exploit tot rechtsingang van 3 October 1936;

Aangezien de Rechtbank van eersten aanleg te Mechelen zich onbevoegd verklaard heeft «*ratione materiae*» bij vonnis uitgesproken den 14 April 1936 op een vraag strekkende tot ophouding van onverdeeldheid en verdeling van sommige goederen door partijen in onverdeeldheid aangekocht na den dood van hun ouders en die steeds aangewend werden voor een handelsexploitatie;

Aangezien op den datum van de dagvaarding, zijnde den 3 October 1936, dit vonnis nog niet aan de verwerende partij betekend was; dat deze betekening slechts gedaan werd den 14 November volgende;

Aangezien de verwerende partij in haar laatste besluiten vraagt dat de vraag «*hic et nunc*» onontvankelijk zou verklaard worden, het vonnis van 14 April 1936 nog geen kracht van gewijsde verkregen hebbende, vermits de termijn van beroep thans nog niet verstreken is;

Aangezien het past zich bij deze zienswijze aan te sluiten, rekening houdende dat het geding trouwens moet behandeld worden op den datum van 3 October 1936, op welken datum de betekening niet gedaan was;

Aangezien het van weinig belang is dat de eischende partij zou verklaard hebben het vonnis toe te treden, dergelijke toetreding trouwens niet afdoende zijnde;

Dat niet uit het oog mag verloren worden dat het vonnis van 14 April 1936 een vraag van bevoegdheid «*ratione materiae*» beslecht heeft, dat de wetgeving de verdeling der gedingen volgens den aard der betwisting zelf vaststellende tusschen

de verschillende rechtsmachten, beantwoordt aan beschouwingen van openbare orde en algemeen belang die niet mogen ontkend worden naar den zin van partijen;

Aangezien de kracht van gewijsde slechts bepaald verworven is na het verstrijken van den beroepstermijn;

Aangezien de eischende partij gevaar zou lopen, indien hooger beroep nog moest ingesteld worden, tot gebeurlijke tegenstrijdigheid in de beslissingen;

Om deze redenen :

De Rechtbank, zetelende in handelszaken, alle verdere of strijdige besluiten verwerpende, zegt de eischende partij «*hic et nunc*» onontvankelijk in haar vraag;

Veroordeelt eischende partij tot de kosten van huidig geding.

245

**BURGERLIJKE RECHTBANK TE HASSELT**

Zetelende in handelszaken. — 10 Februari 1937.

Voorzitter : M. Byvoet.

Rechters : MM. Van Soest en Goffinet.

Pleiters : Mrs Reinards en Gruyters.

I. WISSEL. — AANVAARDING. — VERMOEDEN VAN SCHULD.

II. HANDELSREGISTER. — BEWIJSKRACHT DER VERMELDINGEN.

*I. Degene die een wissel aanvaard heeft en weigert te betalen moet bewijzen dat zijne verplichting tot betaling is weggevallen door afwezigheid der dekking, wijl hij zich vermoedelijk niet zou verbonden hebben ingeval hij geen persoonlijke schuld had tegenover den trekker.*

*II. De vermeldingen in het handelsregister kunnen aanleiding geven tot rechtsgevolgen tegen de er in vermelde vennooten.*

*Ze kunnen echter geen afbreuk doen aan de verplichtingen, door de wet opgelegd het bestaan der handelsvennootschappen door geschrift te bewijzen.*

Foresco t/ Van Boxelaere.

Overwegende dat de eisch strekt tot betaling van drie wissels ten gezamenlijke bedragen van 5681,40 fr. met protestkosten en mora-intresten inbegrepen vanaf het protest, het principaal beloopende 6397,60 fr. door verweerder aangenomen;

Overwegende dat deze laatste om aan de gevraagde betaling te ontkomen, opwerpt dat deze wissels te zijnen opzichte nooit gedekt zijn geworden; dat de leveringen hout in betaling derwelke de wissels getrokken zijn geworden, niet aan hem persoonlijk gedaan zijn, doch aan de maatschappij Heleven en Beelen, waarvan hij de zaakgelastigde was en dat het dan ook maar in deze laatste hoedanigheid was, dat hij de wissels aannam ;

Overwegende dat het aannemen van een wissel, volgens art. 11 der wet van 20 Mei 1872 tot betaling ervan verplicht; dat deze verplichting in zoo algemeene bewoording vervat, zoowel opzich-

tens den trekker als tegenover den derden drager van den wissel bestaat; doch dat volgens art. 4 van voornoemde wet, er dekking moet bestaan vanwege den trekker en dat bij gebreke hiervan de bestaande verplichting van den betrokkene tegenover den trekker wegvalt;

Overwegende dat het den betrokkene behoort het bewijs te leveren dat zijne verplichting tot betaling is weggevallen door de afwezigheid der dekking, wijl hij zich vermoedelijk niet zou verbonden hebben tot betaling in geval hij geene persoonlijke schuld had tegenover den trekker (Koophandel Gent, 28 Februari 1894. Pas. 16894-III-193 en vooral de nota in Pasicrisie met de erin aangehaalde rechtspraak);

Overwegende dat verweerder de leveringen aan de feitelijke vennootschap Heleven en Beelen waarvoor hij als algemeen zaakvoerder optrad, niet ontkent en dat het er dus enkel op aankomt te weten of verweerder ja dan niet moet gehouden worden als hebbende een aandeel in voormelde vennootschap;

Overwegende dat verweerder een uittreksel voorbrengt dagteekenend van 20 September 1935, getrokken uit het handelsregister ter griffie gehouden overeenkomstig der wet van 30 Mei 1924 en 9 Maart 1929, waarin vermeld staat dat de handel gedreven wordt onder den handelsnaam Heleven en Beelen, met verweerder Van Boxelaere als directeur of gevolmachtigde, en bovendien eene aannemings verklaring uitgaande van de algemeene Spaar- en Lijfrentekas, dagteekenend van 15 Februari 1934, waarin verweerder Van Boxelaere, als bediende van den Werkgever Heleven en Beelen voorkomt;

Overwegende dat beide gegevens eenzijdig uitgaan vanwege verweerder en de Vennootschap Heleven en Beelen en derhalve niet tegen aanlegger kunnen ingeroepen worden wijl deze er vreemd aan bleef; dat de mogelijke inzage door derden, van het Handelsregister ter griffie opgesteld, aanleiding kan geven tot rechtsgevolgen tegen elk der erin vermelde vennoten (Luik 2 Mei 1933, Pas. 1933 II 215), doch geen afbreuk doen aan de verplichtingen, door de wet opgelegd, het ontstaan der handelsvennootschappen door geschrift te bewijzen;

Overwegende dat buiten het voormeld uittreksel der handelsregisters, ter zake niet een enkel geschrift of druksel wordt voorgebracht, waaruit zou kunnen afgeleid worden dat «Heleven en Beelen», zich aan het publiek voordeden als aandeelhouders eener afzonderlijke vennootschap van dien naam;

Dat bovendien alle bestellingen gedaan en alle onderhandelingen betreffende de betalingen gevoerd werden door verweerder in persoon zonder melding te maken dat hij enkel optrad als gevolmachtigde van de firma Helleven en Beelen;

Dat weliswaar een enkel stuk geteekend is geworden «Voor Heleven en Beelen», door verweerder, doch dat deze brief van 3 Mei 1936, dus geschreven na de uitgifte van bedoelde wissels, het antwoord bevat dat Helleven en Beelen meenden te

moeten geven aan aanlegster op een schrijven dat deze aan verweerder gericht had;

Overwegende dat het niet ter zake dienend is, na te gaan aan wien der deelgenooten de wissels ter betaling werden aangeboden wijl telkenmale de wanbetaling der firma Van Boxelaere, Helleven en Beelen is vastgesteld geworden;

Overwegende, dat in die omstandigheden doorslaand bewijsgrond ten voordeele van aanlegsters stelsel moet gezocht worden in den tekst der wissels zelve die alle drie als betrokkenen aangaven de firma «Van Boxelaere, Helleven en Beelen» en waarop verweerder zijn handteeken plaatste zonder dit te doen voorafgaan van de woorden «Helleven en Beelen»;

Overwegende dat deze handeling bepaald uitwijst dat verweerder zich opzichts aanlegster gedragen heeft als hebbende een persoonlijk belang gehad bij de levering als aandeelhouder in de vennootschap hetgeen trouwens bekrachtigd wordt door zijn schrijven van 14 Augustus, waarin hij aanlegster te kennen geeft dat hij zich mits zekere voorwaarden uit de zaak Helleven en Beelen wil terugtrekken;

Overwegende dat alzoo het bestaan der provisie ook opzichts verweerder persoonlijk voor bewezen moet gehouden worden en dat verweerder in alle geval niet bewijst dat hij enkel als gevolmachtigde der maatschappij Helleven en Beelen optrad en dat hij zelf in dit geval, opzichts aanlegster een fout begaan heeft, die hem aansprakelijk maakt op voet van art. 1992 en 1997 B. W. (Cass. fr. 3 mai 1893. D. P. 1893, I, 567);

Overwegende dat verweerder beweert dat de eerste der bedoelde wissels ten bedrage van 1689,40 frank door Helleven en Beelen betaald is geworden, door den afstand van een betonmolen ter waarde van 4812,50 frank, in betaling gegeven voor dezen in een voorafgaanden wissel;

Overwegende dat aanlegsters besluiten geen antwoord geven op deze bewering en dat het bijgevolg verweerder dient toegelaten te worden het bewijs der betaling door alle rechtsmiddelen, getuigen inbegrepen te leveren;

Overwegende dat de eisch van nu af als gegrond voorkomt voor wat betreft de beide andere wissels;

*Om deze redenen :*

De Rechtbank, zetelende in handelszaken, alle verdere of tegenstrijdige besluiten verwerpende, verklaart aanlegster gegrond in haren eisch.

246

# CORRECTIONEELE RECHTBANK TE BRUGGE

17 April 1937.

Voorzitter : M. Kervyn de Marcke ten Driessche.

Rechters : MM. Fraeys en Carton.

O. M. : M. Matthys.

VERKEER. — LEKKE BAND. — KAPSEIZEN. — BESTUURDER AANSPRAKELIJK.

*Het lek worden van een band is geen louter toeval noch geval van overmacht.*

*Bij dergelijk ongeval moet de bestuurder geleidelijk vaart minderen tot de snelheid van den wagen bijna op niets komt. Remmen is, bij lekke band, op zichzelf reeds een schuldige daad en de bestuurder is aansprakelijk voor het kapseizen en voor de verdere gevolgen die eruit voortspruiten.*

O. M. t/ Cammaert & van Grotel-De Schoonen.

Aangezien het ongeval dat zich voordeed op 26 April 1936, enkel toe te wijten is aan het geweldig remmen, dat plots achter het ontploffen van den luchtband van het rechter achterwiel, gebeurde en geenszins aan eene overdreven snelheid van het voertuig, dat op dit oogenblik eene goede, rechte en breede baan bereed.

Aangezien de ontleding van de bestanddeelen van het ongeluk op het volgende uitkomt:

dat de luchtband die enkel door luchtdrukking op de velg van het wiel vastgehecht is, door de verslapping, zooals het altijd gebeurt in dergelijke gevallen, losgekomen is van het wiel, met het gevolg dat het remmen zonder werking is gebleven voor wat dit wiel betreft, daar buiten en binnenbanden aan het draaien kwamen rond het wiel, toen het ander wiel door het remmen zich aan de baan vastklampte;

Aangezien deze tegenstrijdige werkingen voor gevolg hebben gehad, dat het ongeschonden wiel de spil is geworden van een omdraaiingsbeweging waaruit kwam dat het voertuig, niettegenstaande alle pogingen van betichte; op eene ongeregelde wijze de baan verliet en terecht kwam tegen een boom;

Aangezien het remmen na ontploffing van een band, als eene verkeerde handeling moet aanschouwd worden, des te meer als de snelheid groot is, dat inderdaad in voornoemd geval er maar een enkel middel bestond om ongevallen te vermijden: de snelheid trapsgewijze te laten vallen, zonder remmen daartoe te gebruiken tot den gang van het voertuig bijna tot niets gekomen was;

Aangezien dus, in se, het ontploffen van een band, niet kan aanschouwd worden als een louter toeval of een geval van overmacht uitmakende; dat hier de fout niet te vinden is in eene omstandigheid bestaande buiten of boven de wil van den geleider maar wel in eene handeling van betichte uitkomsten, het is te zeggen in dit geval het gebruiken van de remmen waar het gevaarlijk was;

Aangezien diensvolgens de betichting gebleken is, maar dat de feiten het uitwerksel zijn van hetzelfde gebrek aan vooruitzicht of voorzorg en zich aldus vermengen;

Voor wat de Burgerlijke partij betreft: (zonder belang).....

Om deze redenen... de rechtbank, bij toepassing van bovenberoepene wetsbepalingen, verwijst den verdachte tot eene boete van 26 fr. en tot de gedingskosten begroot op 739,16 frank.

enz. (zonder belang).

247

## CORRECTIONEELLE RECHTBANK TE ANTWERPEN

Verlofkamer. — 13 Augustus 1936.

Voorzitter : M. Paës.

Rechters : MM. Van Hal en Leclef.

Pl. : Mrs R. Van de Vorst en J. Timmermans.

## PLAKBRIEVEN. — KWAADWILLIG AFTREKKEN OF SCHEUREN ERVAN (ART. 560 § 1 S. W.).

*Het overplakken van wettig aangebrachte plakATEN kan gelijkgesteld worden met het aftrekken of scheuren ervan. Daarvoor is echter het bewijs vereischt, dat de betichten den inhoud van bepaald aangeduide plakATEN aan het oog van derden hebben willen onttrekken; bij ontstentenis van dit bewijs, is geen straf toepasselijk.*

O. M. en Impr. en Publ. Bernaerts, B. P. t/ M. en V.

Aangezien het beroep regelmatig is geschied;

Aangezien de betichten rechtstreeks gedaagd werden wegens beweerde overtreding van artikel 560 1° S. W. B.;

Aangezien zij betrappt werden op 3 April 1936 's avonds, toen zij propaganda-plakATEN hechten op eene schutting toehoorend aan en uitgebaat door de burgerlijke partij Bernaerts;

Aangezien het onbetwistbaar vaststaat dat betichten plakATEN overplakt hebben, die zich aldaar rechtmatig bevonden;

Aangezien weliswaar slechts voorzien wordt, dat de aanplakbrieven moeten afgetrokken of gescheurd zijn, doch dat het zeker is dat in den geest van den wetgever analogische uitbreiding dezer termen mogelijk werd geacht, wat ook zekere rechtsleer en rechtspraak in tegenovergestelden zin moge beweren (Verbreking 5 Augustus 1879, P. 1879, I, 381);

Aangezien echter, opdat het feit zou vallen onder toepassing der strafwet nog noodig is, dat de overplakking kwaadwillig zou geschied zijn; dat hiervoor wordt vereischt dat het doel der handeling zou bestaan hebben in het beletten dat de inhoud der plakbrieven ter kennis van derden zou komen. (De Rijckere, Revue de Droit Pénal, 1910, bl. 132; Boetstraffelijke Rechtbank van Antwerpen, 15 Juli 1909, R. D. P. 1910, bl. 164; Goedseels, art. 500; Nijpels en Servais, art. 560,5; Schuind, art. 560 1°);

Aangezien ter zake zelfs als er betwisting mogelijk is aangaande het gebruikt middel, door de wijze waarop door betichten werd opgetreden in alle geval het vereischt doel niet beoogd werd; dat inderdaad niet met zekerheid mag worden aangenomen dat de betichten zich niet bekommerd hebben om den inhoud der overplakte plakbrieven; dat trouwens niet is kunnen uitgemaakt worden van welken aard deze waren, de verklaringen der getuigen ter zitting der politierechtbank zijn kennschetsend;

Aangezien de rechtstreeks dagende partij mogelijk schade heeft ondervonden door het optreden der betichten, die stellig inbreuk maakten op haar uitbatingsrecht; doch dat bij gebrek aan verknochtheid met het misdrijf, de toekenning eener vergoe-

ding niet behoort tot de bevoegdheid der boetstraffelijke rechtbank;

Om deze redenen :

en voor degenen vermeld in het vonnis à quo, aanvaardt de rechtbank het beroep, en er op rechtdoende bij verstek jegens betichte en bij tegenspraak jegens de burgerlijke partij, bekrachtigt het vonnis, waarover beroep om door het Openbaar Ministerie uitgevoerd te worden volgens zijnen vorm en inhoud, en verwijst de burgerlijke partij tot de kosten der twee gedingen.

NOTA. — Bovenstaand vonnis bevestigt ee gelijkaardige uitspraak der Rechtbank van Politie te Berchem, i. d. 10 Juli 1936. De Burgerlijke Partij voorzag zich in Verbreking; bij arrest van 9 Februari 1937 verwierp het Verbrekingshof deze voorziening.

248

# RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE GENT

3e kamer. — 5 November 1936.

Voorzitter : M. Claeys.

Rechters : MM. Van Hoecke en Buyk.

Referendaris : M. Maraite.

Pleiters : Mrs Nobels en Logtenbürg.

ONEERLIJKE MEDEDINGING. — BEVOEGDHEID. — SCHADEVERGOEDING. — ONEIGENLIJK MISDRIJF. — NIET-TOEPASSELIJKHEID VAN ARTIKEL 1146 VAN HET BURGERLIJK WETBOEK. — AANSPRAKELIJKHEID. — BROUWER EN HERBERGIER. — OVEREENKOMST BETREKKELIJK OP UITSLUITENDE LEVERING. — NIET-UITVOERING. — MEDEWERKING VAN EEN DERDE. — SCHULD. — VOORWAARDEN.

*Het besluit-wet van 23n December 1934 dat aan den Voorzitter der Handelsrechtbank bevoegdheid toekent om de daden van oneerlijke mededinging op spoedige wijze te beteugelen, laat nochtans al de gewone verhaalsmiddelen bestaan.*

*De bepalingen van artikel 1146 van het burgerlijk wetboek zijn niet van toepassing in zake van oneigenlijk misdrijf.*

*Een sedert vandaag vastgestelde rechtspraak beslist voor goed dat de leverancier die aan herbergiers bier levert zelfs dan wanneer hij van de tusschen deze en eenen brouwer aangegane verbintenissen bewust was, ten opzichte van de vrijheid van den handel, de uitvoering van een recht vervolgt maar niet de geringste fout begaat en dat hij daarvoor enkel aansprakelijk zou kunnen gesteld worden bij aldien het bewezen ware dat, met aldus te handelen, hij het doel heeft nagestreefd de schuldenaren tot het niet nakomen van hunne verbintenissen te helpen.*

N. V. Brouwerij Mertens t/ Brouwerij Six.

Aangezien aanlegster bij exploit in datum 21 Oogst 1936 verweerster voor deze Rechtbank heeft gedagvaard om te hooren verbieden nog langer bier aan de vrouw De Kerpel en aan den heer d'Hondt, hare verplichte klanten, te leveren en zich bovendien te zien en hooren veroordeelen haar ten titel van vergoeding voor de hierbovengemelde daden van oneerlijke mededinging de som van 10.000 frank te

betalen met de gerechtelijke interesten en de kosten des geding.

*Voor wat de bevoegdheid der Rechtbank en de ontvankelijkheid van den eisch betreft :*

Aangezien verweerster, ten onrechte, beweert dat de Rechtbank onbevoegd is om haar het voormelde verbod op te leggen onder voorwendsel dat dergelijk voorrecht, bij besluit-wet van 23 December 1934 aan den voorzitter der Handelsrechtbank alleen verleend werd daar uit den inhoud van het voorafgaande verslag aan den Koning ten klaarste blijkt dat de nieuwe regeling betrekkelijk op de oneerlijke mededinging welke door den wetgever ingevoerd werd met het eenig inzicht de strafbare daad op spoedige en krachtige wijze te beteugelen met eene eenvoudige rechtspleging in kort geding hoeft gelijk gesteld en diensvolgens al de gewone verhaalsmiddelen laat bestaan.

Aangezien deze opvatting zich ten volle verrechtvaardigt wanneer men overweegt dat de beschikkingen van het hierboven aangehaalde koninklijk besluit zooals deze van alle uitzonderingswet in engen zin dienen uitgelegd te worden en het, bij gebrek aan eenen uitdrukkelijken tekst aan den Rechter niet behoort eigenmachtig een der rechtmiddelen af te schaffen welke de huidige wetgeving en rechtspraak ten behoeve der slachtoffers van daden van oneerlijke mededinging hebben ingericht om hun toe te laten vergoeding der geleden schade te bekomen.

Aangezien te vergeefs ook verweerster de onontvankelijkheid van den eisch opwerpt om reden dat aanlegster niet gerechtigd zou zijn schadevergoeding op te vorderen vóór 30 April 1936, dag waarop het gezegd verbod haar, bij brief, beteekend werd daar dit vraagstuk den grond van het geschil raakt en de bepalingen van artikel 1146 van het burgerlijk wetboek overigens ter zake niet van toepassing zijn.

Aangezien inderdaad het hier gaat over een oneigenlijk misdrijf en derhalve de vergoeding van rechtswege en buiten alle in-vertoeftelling door den dader aan den benadeelde verschuldigd is van af 't oogenblik zelf waarop het schade berokkend feit gepleegd werd. (Laurent Droit Civil D. XX, Nr 523 bl. 566).

*Ten gronde :*

Aangezien de door aanlegster ter debatten voorgelegde stukken bewezen hebben en het overigens niet betwist wordt dat de vrouw De Kerpel en de heer d'Hondt niettegenstaande de bedingen eener op 12 Januari 1935 gesloten overeenkomst waarbij zij zich, naar aanleiding eener leening hun toegestaan, tegenover aanlegster voor een termijn van vijf achtereenvolgende jaren, verbonden hadden bij deze, ter uitsluiting van alle andere brouwers, alle bieren en dranken noodig tot het voeren van hunnen handel te nemen, nochtans bieren herkomstig van de brouwerij van verweerster, in hunne herberg gesloten hebben.

Aangezien aanlegster te vergeefs aan verweerster ten kwade duidt aan de voornoemde herbergiers De Kerpel en d'Hondt bier verkocht te hebben en zich alzoo aan daden van oneerlijke mededinging

schuldig gemaakt te hebben, dewijl een sedert vandaag vastgestelde rechtspraak voor goed heeft beslist dat de leverancier die aan herbergiers bier levert zelfs dan wanneer hij van de tusschen deze en eenen brouwer aangegane verbintenissen bewust was, ten opzichte van de vrijheid van den koophandel, de uitvoering van een recht vervolgt maar niet de geringste fout begaat en dat hij daarvoor enkel aansprakelijk zou kunnen gesteld worden bij aldien het bewezen ware dat met op zulke wijze te handelen hij tot doel heeft gehad de schuldenaren tot het niet nakomen van hunne verbintenissen te helpen. (Handelsrechtb. Aalst, 11 Maart 1930 J. C. F. 1930 Nr 5042, bl. 117. - Verbrekingshof, 24 November 1932 J. C. F. 1933 Nr 5297, bl. 9. — Beroepsh. Gent 5 Maart 1936, J. C. F. 1936, Nr 5691, bl. 5 - in tegenovergestelden zin Beroepsh. Gent 18n Nov. 1931, J. C. F., nr 5188, bl. 311 ; Hand. Rechtb. Antwerpen, 5n Februari 1935. — Handelsrechtb. Aalst 19 November 1935 J. C. F. 1935, Nr 5552, bl. 202).

Aangezien aanlegster het bewijs van welkdanige ongeoorloofde handeling van wege verweerster noch inbrengt noch aanbiedt in te brengen waaruit namelijk zou blijken dat deze laatste bij middel van listige kunstgrepen heeft getracht ze bij de bovengenoemde herbergiers te onderkruipen.

Aangezien het ten andere op te merken valt dat aanlegster aan verweerster nooit den tekst der contracten waarvan sprake heeft medegedeeld hetgeen aan deze toegelaten zou hebben zich, van de nauwkeurige toedracht dezer contracten zooals van de wederzijdsche rechten en verbintenissen der partijen rekenschap te geven.

Aangezien daarenboven het niet te vermoeden is dat verweerster kennis van al de tusschen aanlegster en de herbergiers der streek gesloten overeenkomsten en vooral van de juiste draagwijdte dezer zou gekregen hebben daar het feit dat een herbergier maar de bieren eener bepaalde brouwerij verkoopt hoegenaamd niet het bestaan laat veronderstellen van een contract welk hem ten stelligste verbiedt bieren van eene andere brouwerij te slijten.

Om deze redenen :

De Rechtbank,

Alle verdere of tegenstrijdige besluitschriften verwerpende verklaart zich bevoegd om over den onderhavigen eisch uitspraak te doen, verklaart hem ontvankelijk maar ongegrond; wijst hem diensvolgens af en veroordeelt aanlegster tot de kosten; verleent akte aan verweerster dat zij de vordering in al hare deelen op meer dan 15.000 frank schat.

249

# RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE BRUGGE

1e Kamer. — 5 Mei 1936.

Voorzitter : Mr L. D'Hoedt, Dr. Jur.

Referendaris : Mr Eduard Maertens.

Pleiters : Mrs L. De Schepper en Jos. De Vlieger.

BEDIENDENCONTRACT. — HOOGERE BEDIENDEN. — BEDING VAN NIET-MEDEDINGING. —

BEPERKT IN DE RUIMTE, ONBEPERKT IN DEN TIJD. — RECHTSGELDIG.

*Het beding van niet-mededinging (ingelascht in het contract van een bediende met meer dan 24.000 frank bezoldiging) is rechtsgeldig wanneer het beperkt is in de ruimte alhoewel het onbeperkt is in den tijd (1). Dergelijk beding is niet strijdig met de openbare orde die vrijheid van handel en vrijheid van arbeid waarborgt.*

Bolle t/ Bolle.

Aangezien eischer vraagt : 1° dat het verweerder zou verboden worden welkdanige daad van verhuuring of verkoop van villa's en gronden te stellen in een omtrek van 10 km. van zijn agentschap te Knokke en zou veroordeeld worden tot het betalen eener schadevergoeding van 2.000 frank voor elke overtreding van dit verbod;

2° dat hij bovendien zou veroordeeld worden tot het betalen van een schadevergoeding van 50.000 frank voor het verleden;

Aangezien verweerder niet ontkent dat hij bij overeenkomst van 15 September 1928 beloofd heeft, bij het verlaten zijner betrekking in eischers' agentschap nooit een dergelijk agentschap uit te baten in een straal van 10 km. van deze handelszaak, dat hij evenmin betwist dat hij een dergelijk agentschap onder de benaming Marcel Bolle, in een straal van 10 km. uitbaat;

Doch dat hij opwerpt dat dit beding der overeenkomst ongeldig is omdat zij voor altijd opgelegd is, aldus strijdt met de persoonlijke vrijheid en tegen de openbare orde, dat hare oorzaak derhalve ongeoorloofd is en dat het nietig is;

Aangezien eischer met reden opwerpt dat het beding geoorloofd is en volstrekt niet strijdt met de persoonlijke vrijheid, daar het verbod slechts in den tijd onbeperkt is en niet in de ruimte; dat het verweerder volkomen vrijstaat ofwel een ander beroep uit te kiezen binnen die straal van 10 km., ofwel dezelfde uitbating buiten die straal te doen;

Dat het bedongen verbod volkomen redelijk is omdat het niet rechtvaardig ware dat verweerder de inlichtingen tegen eischer zou benuttigen die hij in zijn dienst gewonnen heeft;

Aangezien de aangeklaagde uitbating dus moet verboden worden;

Aangezien het gebeurlijk voortzetten van deze nijverheid een bestedinge overtreding ware, waarvan de schade op voorhand niet kan bepaald worden en slechts naderhand kan hersteld worden met inachtneming van alle omstandigheden;

Aangezien de schade sedert het instellen van de vordering tot heden mag geschat worden op 5.000 frank;

Aangezien het recht op vergoeding voor de verleden schade slechts ontstaat na een in vertoefstelling;

Dat het niet bewezen is dat er, vóór het inleidend exploit een aanmaning gedaan werd;

Om deze redenen,

De Rechtbank zegt in rechten, dat de uitbating van een agentschap van verhuuring of verkoop

van villa's en gronden door verweerder uitgebaat, verboden is in een omtrek van 10 km. van eischer's agentschap te Knokke;

Veroordeelt verweerder tot de betaling van 5.000 frank schadevergoeding voor de overtreding van zijne belofte en van dit verbod sedert het instellen van de vordering tot heden;

Verwerpt alle tegenstrijdige of ruimere besluiten;

Veroordeelt verweerder tot de gedingskosten, 166,75 frank;

Vonnis uitvoerbaar bij voorraad en zonder borg, niettegenstaande elk verhaal.

NOTA. — De contracten van bedienden die minder dan 24.000 fr. bezoldiging ontvangen vallen onder toepassing van de wet van 7 Augustus 1922 die, in artikel 20 alle bedingen van niet-mededinging zonder meer onwettig verklaart.

Voor de hogere bedienden is echter dat artikel niet toepasselijk en zijn dergelijke bedingen in beginsel dus geldig, vermits daar de vrijheid van contracteeren geheel blijft. Alleen wanneer dit beding met de Openbare Orde in strijd komt, wordt het door de Rechtbanken nietig verklaard.

Dit is, volgens de algemeen gevestigde rechtspraak en rechtsleer het geval wanneer het beding niet beperkt is naar tijd noch naar ruimte. Doch wanneer het beding slechts beperkt is naar tijd of naar ruimte, dan wordt de rechtspraak, minstens in België, vaak aarzeland of zelfs tegenstrijdig.

Vergelijk b. v. : Brussel (Rb. van Kh., 18 Mei 1905, P. P. 1905, 287; Scheidsr. Beschikking, 19 Mei 1906, Pas. 1907, III, 308; Brussel, 26 Januari 1898, Pas. 1898, Pas. 1898, II, 206; Rb. v. Kh. Gent, 31 Januari 1914, Jur. Com. Fl. 1914, 76; Brussel, 26 Januari 1917, Pas. 1917, II, 122; Repert. Prat. de droit belge, V<sup>e</sup> Contrat et convention en général N<sup>o</sup> 280; Rb. v. Kh. Oostende, 16 Juli 1896, J. T. 1896, N<sup>o</sup> 1124; Antwerpen, 26 Maart 1896, J. T. 1896, 524; Rb. v. Luik, 13 April 1906, P. P. 1906, 73; Rb. v. Brussel, 15 Febr. 1909, Pas. 1909, II, 364; Rb. v. Gent, 22 Febr. 1905, Jur. comm. Fl. 1905, N<sup>o</sup> 2892, blz. 239; Rb. Kh. Brussel, 16 Nov. 1908 en 27 April 1908; Rb. v. Kh. Luik, 7 Mei 1928.

In Frankrijk is de rechtspraak beter gevestigd en verklaart die bedingen geldig die of naar tijd of naar ruimte beperkt zijn. Verbr. Fr. 2 Mei 1860; id. 21 Febr. 1862; id. 5 Juli 1865; id. 2 Juli 1900; Dall. P. 1900, I, 294.

## BIBLIOGRAPHIE

**L. VANDENBUSSCHE.** — Proef van commentaar op de geneeskundige wetgeving. — (Uitgegeven door L. Vandenbussche, apotheker, Meenen.) — 1936.

Dit is een juridisch werk dat door geen jurist geschreven werd, maar dat nochtans getuigenis aflegt van al de hoedanigheden die den degelijken jurist kenmerken.

Een commentaar op de geneeskundige wetgeving kon enkel geschreven worden door een man van het vak, die volledig in deze bijzondere stof thuis is. Dat zulks het geval is met den schrijver Apotheker Vandenbussche blijkt eerst en vooral uit het inleidend woord van Prof. De Queker, hoogleeraar in geneeskundige wetgeving aan de Universiteit te Leuven, waar deze bevestigt dat hij den heer Vandenbussche beschouwt als zijn leermeester op het terrein der wetenschap die hij aan de Universiteit doceert.

Het lijvig boek omvat een grondig commentaar van alle wetten en koninklijke besluiten die het beroep van geneesheer en apotheker regelen en vooral van het groot organiek besluit van 31 Mei 1885 dat nog steeds de basis vormt van de geneeskundige wetgeving.

Het commentaar gebeurt artikelsgewijs en achter elken tekst volgen eerst en vooral beschouwingen ingegeven door de gezonde rede en gestaafd op een jarenlange ondervinding. Verder heel de rechtsleer op

het stuk en alle belangrijke of interessante rechterlijke uitspraken.

Er is geen oplossing voor welk delicaat vraagstuk ook op het gebied der geneeskundige wetgeving, of ze wordt gevonden in het boek van den heer Vandenbussche.

Een zeer uitvoerige inhoudstafel, die op buitengewoon practische wijze is opgesteld en die een korte samenvatting geeft van heel het werk vergemakkelijkt terdege de opzoekingen en verhoogt in aanzienlijke mate de practische waarde van het boek.

Op dit speciaal gebied kende onze Vlaamsche rechtsliteratuur nog geen enkel werk. De heer Vandenbussche komt op schitterende wijze deze leemte aan te vullen.

R. Victor.

**J. H. ZWENDELAAR.** — Formulaire annoté de Procédure Civile. — Bewerkt en uitgegeven door Charles Van Reepinghen en Pierre Reyntens. — Tome III. — (Huis Larcier, Brussel.) — 1937.

De publicatie der nieuwe uitgave van het formulierboek van Zwendelaar, door de zorgen van de Heeren Van Reepinghen en Reyntens, gaat door met bewonderenswaardige regelmaat. Zoo pas is bij de Firma Larcier het derde deel van dit allerbeste formulierboek verschenen. Wij hebben de gelegenheid gehad in onze vorige jaargangen telkens te wijzen op de zeer groote verdiensten van de twee eerste deelen. Het derde deel is even degelijk als de twee vorige. Het omvat de zoo belangrijke stof van de uitvoering der vonnissen en arresten. Alle mogelijke wijzen van beslaglegging worden hier behandeld en passende formulieren worden voor elk geval aangegeven. Achter elk formulier zijn uitvoerige nota's aangebracht waarin telkens een overzicht van de rechtspraak wordt gegeven en waarin ook alle jongste jurisprudentie is verwerkt.

Evenals zijn vorogangers is dit derde deel volledig op de hoogte van de nieuwste wetgeving, namelijk de wijzigingen, die in 1936 aan de procedure gebracht zijn geworden werden in het werk opgenomen.

Wanneer de publicatie van deze nieuwe uitgave op dezelfde wijze wordt doorgezet zal zeer spoedig het formulierboek volledig verschenen zijn.

De ijver en de werklust van de heeren Van Reepinghen en Reyntens en de goede zorgen van het Huis Larcier staan er borg voor dat wij binnen zeer korten tijd deze heugelijke gebeurtenis zullen beleven. Er zal alzoo een onschatbaren dienst bewezen zijn aan alle juristen van ons land.

J. M.

## WETGEVING

**WET van 7 Mei 1937 betreffende de algemeene fiscale kwijtschelding.**

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

De Kamers hebben aangenomen en Wij bekrachtigen hetgeen volgt :

Artikel 1. Ten beloope van een som van vijf duizend frank, wordt kwijtschelding verleend van alle straffen opgelopen wegens overtreding in fiskale zaken, gepleegd vóór 4 November 1936, onder voorwaarde dat de verschuldigde rechten, eventueel vermeerderd met de achterstallige renten, met de vervolgingskosten en met het gedeelte der straf, dat 5.000 frank te boven gaat, worden betaald, binnen drie maanden, te rekenen

van den datum af van het in werking treden van de tegenwoordige wet, dit wanneer het overtredingen betreft, die vóór dezen datum werden vastgesteld.

Voor de na dezen datum vastgestelde overtredingen, gaat de termijn van drie maanden in, te rekenen van den datum af, dat de overtreding werd vastgesteld.

In geen enkele onderstelling, zal de termijn waarin de betaling moet geschieden, minde rzijn dan twee maanden, te rekenen van de waarschuwing aan den betrokkene, onder aangeteekenden omslag, gegeven.

Die termijn kan, op gemotiveerde aanvraag ingediend door den schuldenaar, vóór het verstrijken van gezegden termijn, worden verlengd door den Minister van Financiën of zijn afgevaardigde, mits de verplichting een interest uit te keeren tegen den rentevoet van 4 t. h. 's jaars, op het totaal beloop der sommen waarvan de betaling binnen den voorgeschreven termijn moest geschieden.

Door het beloop van de in aanmerking te nemen straffen, voor de toepassing van de eerste alinea van onderhavig artikel, verstaat men het geheel der nog, op voornoemden datum van 4 November 1936, verschuldigd zijnde sommen, wegens geldboeten, door een zelfden persoon, aan een zelfde ontvangkantoor, uit hoofde van een zelfde feit of van samenhangende feiten, zooals die sommen definitief zijn bepaald door het bestuur of door de bevoegde rechtsmacht. Worden als samenhangend aangezien, de feiten welke van een zelfde reclamatie of vervolging deel uitmaken.

In geen geval, kunnen de straffen vereffend op 4 November 1936 worden terugbetaald.

Voor de toepassing van de tegenwoordige wet, worden met de straffen gelijkgesteld, de belastingverhogingen die deze straffen vervangen.

Art. 2. Worden van het voordeel van het vorig artikel uitgesloten de fiskale geldboeten verschuldigd wegens misdrijven die voor den overtreder een veroordeeling hebben medegebracht tot een niet voorwaardelijke hoofdzakelijke gevangenisstraf.

Kondigen de tegenwoordige wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel bekleed en door den «Moniteur» bekendgemaakt worde.

Gegeven te Brussel, den 7 Mei 1937.

**KONINKLIJK BESLUIT** van 29 April 1937 waarbij wordt gewijzigd het koninklijk besluit dd. 12 Februari 1936, regelende de uitvoering van de wet dd. 25 October 1919, gewijzigd bij koninklijk besluit dd. 30 Maart 1936, betreffende het in pand geven van de handelszaak, het disconto en het in pand geven van de factuur, alsmede de aanvaarding en de keuring van de rechtstreeks voor het verbruik gedane leveringen.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, heil.

Gelet op de wet dd. 25 October 1919, gewijzigd bij koninklijk besluit dd. 30 Maart 1936, betreffende het in pand geven van de handelszaak, het disconto en het in pand geven van de factuur, alsmede de aanvaarding en de keuring van de rechtstreeks voor het verbruik gedane leveringen;

Gelet op het koninklijk besluit dd. 12 Februari 1936, houdende intrekking en vervanging van het koninklijk besluit dd. 15 Januari 1920, getroffen in uitvoering van de zoeven vermelde wet;

Op de voordracht van Onzen Minister van Economische Zaken,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Het artikel 1 van den tekst uitgevaardigd

bij artikel 1 van het koninklijk besluit dd. 12 Februari 1936, betreffende het beroepskrediet ten bate van de kleine burgerij in handel en nijverheid, in vervanging van artikel 1 van het koninklijk besluit dd. 15 Januari 1920, betreffende hetzelfde onderwerp, wordt vervangen door den hierna volgende tekst :

« Artikel 1. De kredietinrichtingen die om toelating verzoeken tot het doen van kredietverrichtingen op handelszaken of tot het afsluiten van verrichtingen van overdracht of inpandgeving van het recht tot inkasseeren van den verkoopprijs van bewerkte stoffen of waren, op de beurs verhandeld en genoteerd, door indossement van de factuur, overeenkomstig de wet dd. 25 October 1919, gewijzigd bij koninklijk besluit dd. 30 Maart 1936, moeten hun oprichtingsakte overleggen alsmede, zoo zij vóór den datum van hun verzoekschrift reeds werkten, de balans en de winsten verliesrekeningen minstens over de drie laatste dienstjaren. »

Art. 2. De bewoordingen « de indosseering der facturen », « de indosseering van facturen » en « de geindosseerde facturen » vervangen onderscheidenlijk de bewoordingen « het discontieren van facturen », « het disconto op facturen » en « de gedisconteerde facturen » welke voorkomen in de alinea's 1, 2 en 3, litt. b, van artikel 3 van den tekst uitgevaardigd bij artikel 1 van het koninklijk besluit dd. 12 Februari 1936, waarvan sprake is in artikel 1 van dit besluit.

Art. 3. De bewoordingen « geindosseerde facturen » en « indosseering » vervangen onderscheidenlijk de bewoordingen « gedisconteerde facturen » en « disconto » welke voorkomen in de bijlage model B behorende bij den tekst uitgevaardigd bij artikel 1 van het zoeven vermeld koninklijk besluit dd. 12 Februari 1936.

Art. 4. De kredietinrichtingen welke werden aangenomen overeenkomstig de zoeven vermelde wet dd. 25 October 1919, gewijzigd bij koninklijk besluit dd. 30 Maart 1936, zijn er toe gemachtigd al de verrichtingen te doen welke worden bedoeld in artikel 1 van dit besluit.

Art. 5. Onze Minister van Economische Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit dat zal vigeeren van op den dag zijner bekendmaking in het Staatsblad.

Gegeven te Brussel, den 29n April 1937.

## TIJDSCHRIFTEN

NEDERLANDSCH JURISTENBLAD. — Nr 19. — 8 Mei 1937. — Prof. Mr J. C. van Oven : Het wetsontwerp in zake Stichtingen (II, slot). — Mr J. Zaaijer : Na een jaar bezuinigingswet.

JOURNAL DES TRIBUNAUX. — Nr 3490. — 2 Mei 1937. — Notre droit pénal. — Jurisprudence. — Décision signalée. — Les comités de patronage. — La chronique judiciaire. — Faillites.

Nr 3491. — 2 Mei 1937. — Le projet de loi portant création d'un Conseil d'Etat. — Jurisprudence. — La chronique judiciaire. — Faillites.

LA BELGIQUE JUDICIAIRE. — Nr 9. 1 Mei 1937. — Des descendants non réservataires, par A. Van Hauwermeiren. — Jurisprudence. — Bibliographie.

DALLOZ. — RECUEIL HEBDOMADAIRE DE JURISPRUDENCE. — Nr 17. — 6 Mei 1937. — Les articles 941, 1070 en 1072 du Code civil sont-ils toujours en vigueur ? par M. André Breton.